

La muntanya viva

Date : 19/02/2018

Publicat el 19-02-2018

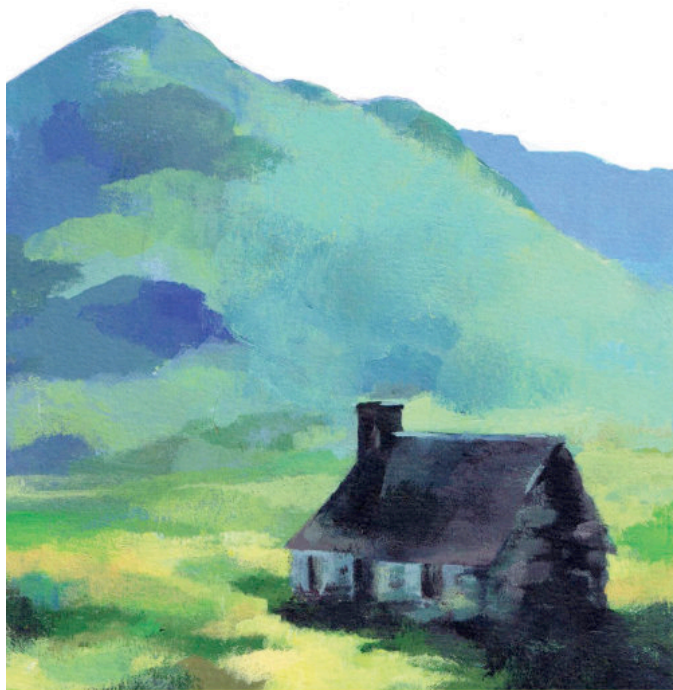
Text: Enric Faura

Enric Faura fa més de 40 anys que puja muntanyes arreu de Catalunya, dels Pirineus i dels Alps. Li agrada qualsevol manera d'anar a la muntanya, però és la neu i l'esquí de muntanya on en gaudeix més. Ha escrit llibres i articles publicats arreu, però ell diu que el que més li agrada és llegir llibres de muntanya i perdre's per qualsevol vall pirinenca remota.

Al nord-est d'Escòcia, als Highlands s'alça la serralada dels Cairngorms, més coneguda com l'Àrtic de la Gran Bretanya, pel mal temps que hi fa sovint. És un massís petit, d'alçades modestes, però de llarga tradició a les Illes Britàniques. Bàsicament és un gran altiplà, voltat de muntanyes arrodonides, amb barrancs i alguns rius. Cobertes de neu i amb temperatures gèlides a l'hivern i castigades durament pel vent no són unes muntanyes difícils.

A la ciutat d'Aberdeen va néixer el 1893 l'Anna (Nan) Shepherd i hi va morir el 1981. Va escriure algunes novel·les, va ser mestre de llengua anglesa, però sobretot es va dedicar a caminar i recórrer milers de quilòmetres pels Cairngorms al llarg de tota la seva vida. Hivern, estiu, tardor i primavera, amb neu o flors, sota la pluja o amb el vent. Va viure molts anys al poblet de West Cults, als contraforts dels Cairngorms i des d'allí sortia sempre que podia cap a les muntanyes estimades, el seu paradís personal. Va establir una relació íntima i continuada amb aquestes muntanyes fins entendre-les per acabar estimant-les. Va escriure un senzill llibret que ara es publica en català per primer cop, *La Muntanya Viva*, on comparteix amb tots els seus lectors les seves vivències. Pel crític de *The Guardian* és "...el millor llibre escrit sobre la natura i el paisatge a la Gran Bretanya", mentre que a la seva traductora li ha canviat "...la manera de pujar a la muntanya i de gaudir-ne". La Núria Picas, prologuista, després de llegir-lo, escriu "...hi haurà un abans i un després quan surti a la muntanya" i Robert Macfarlane, segon prologuista, compara aquest text amb els llibres immortals com *A la Patagonia* de Bruce Chatwin o *El leopard de les neus* de Peter Matthiesen. Amb aitals ditirambes aquest cronista va començar la lectura ple de prevenció i dubtes, que es van esvaïr a les poques planes.

La muntanya viva

NAN SHEPHERD

PRÒLEGS DE NÚRIA PICAS I DE ROBERT MACFARLANE

TRADUCCIÓ D'AURORA BALLESTER

Es fa difícil definir aquest llibre. Un poema en prosa? Un cant a una arcàdia personal? Un text simple de muntanya? Un relat geogràfic? Un indagació filosòfica sobre l'ésser humà mitjançant la natura? Una proposta espiritual panteïsta?. És una barreja admirablement construïda de notes de camp, història natural, indagació filosòfica, combinat amb senzillesa i sinceritat. Si diem que és un cant a la natura i una festa de l'esperit no ho diem tot però diem molt. No és un llibre de muntanyisme, és un text literari sobre la muntanya.

La seva declaració de principis es condensa en aquesta frase “Simplement hi he anat (als Cairngorms) per estar amb la muntanya, com quan visites un amic sense cap altra intenció que estar amb ell”. Un pelegrinatge constant, un recorregut des de la humilitat per conèixer i aprendre a través de la natura.

En un altre passatge escriu “Les muntanyes tenen un interior” i em sembla que l'objectiu de tota la vida de l'autora ha estat acostar-se a aquest interior i que en aquest llibre ha volgut explicar i compartir el que hi va trobar. Amb tot el pudor i contenció anglosaxona sospito que en el fons l'autora fa un intent de viatge al seu interior per la natura, en un llarg viatge provisional, que va guanyant etapes, sempre inconclús.

No és un text fosc, difícil ni obscur. És un text lluminós, fàcil, a l'abast de tothom. És un text sensorial, a cops sensual, carregat de felicitat, en una unió naïf però encertada d'intel·lecte i corporeïtat. L'autora viu la natura, escolta l'aigua que parla, la música del vent, contempla les ombres que dibuixen els núvols, la neu que transforma la realitat, el gel que atrapa els objectes. Practica una mena de pensament corpori molt original i extraordinàriament ben resolt, on des de la materialitat de la geografia vol acostar-se a l'espiritualitat.

Aquest text pot ajudar a fer el pas de mirar a veure muntanyes, de transitar a endinsar-se, de sentir a escoltar i finalment comprendre, si mai s'acaba de conèixer-les. Reconeix que aquell que queda tocat per la muntanya té una malaltia que altera la voluntat i el judici, però és una malaltia de la qual no es

volen curar qui la pateixen.

Hi ha escriptors que es declaren ciutadans del món i en un atac de megalomania afirmen que la seva llar és tot l'univers i que se senten habitants del planeta. En canvi hi ha altres autors, més modestos, que es limiten a recórrer el rodal, i sense grans proclames, d'una contrada n'aconsegueixen fer tot un món. Des del localisme de la millor mena fan un salt natural a l'universalisme genuí, creant un paisatge. La Nan Shepherd no es mou dels Cairngorms, però transcendeix aquell microcosmos i una bona part del que escriu ho podem viure al Montseny, Montserrat, Montsant o els Pirineus, perquè les veritats universals es troben arreu.

Acaba el llibre amb un capítol esplèndid d'agraïment a la muntanya: "...he caminat fins a sortir del cos i entrar a la muntanya...he trobat el que vaig anar a buscar". Va pujar a la muntanya per viure una experiència però amb els anys constata que la muntanya per descobrir creix amb l'experiència i el coneixement. La muntanya ha estat un viatge cap a l'Ésser, perquè a mesura que penetra més profundament en la vida de la muntanya, penetra més profundament en la seva vida. "Conèixer el que és Ésser, aquesta és la gràcia última que la muntanya ens concedeix".

En aquest renaixement d'interès pels llibres de natura és tot un encert que una editorial petita com Sidillà acosti als nous lectors un text clàssic i imprescindible. La recuperació de llibres absolutament desconeguts ens reconcilien amb el món del llibre i amb les lletres. I si a sobre són petites meravelles com aquesta sobre la muntanya i la persona ens omplen d'esperança.

La muntanya viva. Nan Shepherd. Ed.Sidillà. La Bisbal d'Empordà 2017. 225 p

Altres articles de l'Enric Faura a El muntanyenc

[Els germans Cadier Part II: En el país dels isards](#)

[Els Germans Cadier. Part I: Pirineisme "sans guide"](#)

[Los indómitos de la montaña, periodisme d'alt nivell](#)

[50 itineraris d'esquí de muntanya pel Pirineu català](#)

[David Le Breton: La marxa és bàsicament una ètica](#)

[La Transpirinenca. Un viatge interior](#)

[Henri Brulle \(1854-1936\). Part III: Companys i guies](#)

[Henri Brulle \(1854-1936\). Part II: Nous horitzons](#)

[Henri Brulle \(1854-1936\). Part I: El pirineisme de dificultat](#)

[Henry Russell \(1834 – 1909\) Part III: La seva influència en el pirineisme](#)

[Henry Russell \(1834-1909\) Part II: Enamorament pel Vinhamala](#)

[Henry Russell \(1834-1909\) Part I: La formació d'un pirineista cabdal](#)

[De la inutilitat de la muntanya](#)

[Per què pujar muntanyes?](#)